

Editörden

Publicus, birinci sayısında olduğu gibi, ikinci sayısında da kamu yönetimi alanında çalışmalarıyla öne çıkmış ve alanın gelişimine katkı sunmuş hocalarımızın kaleme aldığı görüş makalesi bölümüyle başlıyor. İki sayı üst üste güzel yazılara yer vererek, bu bölümünün ilerleyen sayılarda da ufuk açıcı katkı, eleştiri ve önerilerle devam etmesi yönünde bir niyet ve çağrısı olduğunu ortaya koymuş oluyor.

Bu sayıda görüş makalesi bölümünde Sonay Bayramoğlu Özuğurlu'nun "Geçiş Sürecinde Kamu Yönetimi: Macaristan Örneği" makalesi yer alıyor. Bir ülke incelemesi olan makale Macaristan özelinde sosyalizm sonrası geçiş sürecinde siyasal rejim değişikliğinin kamu yönetimi ve özel olarak da bürokrasi üzerinde nasıl etkiler bıraktığını görünür kılıyor. Önce siyasal parti ve siyasal rejim alanında yaşanan değişimlerin, sivil toplum, piyasa ekonomisi ve özel mülkiyet alanında ortaya çıkan gelişmelerle birlikte nasıl ilerlediğini ele alıyor. Sonra bu bileşenlerle birlikte geçiş sürecinin kamu yönetimi ve bürokrasi üzerinde nasıl etkiler bıraktığını ve bugüne devrettiğini örneklerle ortaya koyuyor. Bu noktada iktidardaki siyasal partiler başta olmak üzere, bürokrasinin siyasal rejim değişikliğinin istenilen güzergâhta ilerlemesinin önünde bir engel olarak görüldüğünü ve bu nedenle sürekli değişime tabi kılındığını iddia ediyor. Bu iddianın farklı ülke incelemeleriyle birlikte ele alınıp analitik olarak derinleştirilmesi için de bir tartışma başlatmış oluyor. Geçiş süreçlerinde hızlı bir değişime tabi tutulan kamu yönetiminde bürokrasinin bir engel olmasının veya siyasallaşmasının kaçınılmaz olup olmayacağını soruyor.

Publicus'un omurgasını oluşturan araştırma makaleleri bölümü ise, bu sayıda farklı konudaki dört makaleden oluşuyor. Konuların farklı alanlara nüfuz etmesine rağmen, tesadüfen yönetsel olarak ortak bir yönelime sahip oldukları görünüyor. Makaleler ele aldıkları konularda

---

kamu yönetimi alanını değer-yüklü bir bakış açısıyla idealize etmek yerine, olanı ortaya koymayı ve olan üzerinden konuyu tartışmayı öneriyorlar.

Bu bölümün ilk araştırma makalesi Ali Güneyi'nin "Türk Kamu Personel Sistemine Bütünsel Bir Bakış" makalesi. Güneyi, makalesine hem kamu politikalarının hem de kamu hizmetlerinin en iyi şekilde yerine getirilmesi için bu politika ve hizmetlere uygun şekilde işleyecek bir kamu personel sistemine ihtiyaç duyulacağını dile getirerek başlıyor. Ancak bu ihtiyacın kâğıt üzerinde nasıl görüldüğünün ötesinde gerçekte nasıl ve ne oranda karşılandığının önemli olduğunu vurguluyor. "Türk kamu personel yönetiminde mevcut durum nedir?" ve "Kamu personel yönetiminde neden başarı sağlanamamaktadır?" gibi iki önemli soru soruyor. Alanyazındaki çalışmalar, raporlar ve mevzuat eşliğinde bu sorulara betimleyici ve açıklayıcı cevaplar vermeye çalışıyor. Cevaplar sırasında, cevapların iki eksenine olduğu ortaya çıkıyor. Bunlardan birinin, Türkiye'nin yaşadığı dönüşümün diğer ülkelerle paylaştığı dünya ölçeğindeki paradigma değişimleri olduğu görülüyor. İkincisinin ise, Türkiye'ye özgü olduğu anlaşılıyor. Güneyi, problemleriyle birlikte mevcut durumun anlaşılması için bu iki eksenin de birlikte, yani birinin diğerine tercih edilmeden veya her ikisini de eşit derecede önemli olduğunun görülerek ele alınması gerektiğini ortaya koyuyor.

İkinci araştırma makalesi, Meryem Çakır Kantarcıoğlu ve İmren Pınar Dülger'in "Modern Bürokrasinin İnşasına Weberyen/Avrupa-Merkezci Yaklaşım ve Yöntemsel Sınırlılıklar" makalesi. Osmanlı-Türkiye bürokrasi olgusunun analizine hâkim olan Weberyen/Avrupa-Merkezci yaklaşımı odağa alan makale, "idealleştirme"nin kuramsal ve tarihsel sınırlılıklarına ışık tutuyor. Weberyen modern bürokrasi ideal-tipinin nasıl Batı'nın idealleştirilmesi ve Batı-dışı toplumların bu ideal-dışında görülmesi üzerine inşa edildiğini anlatıyor ve bu inşanın Türkiye'deki kurucu figürlerini ve çalışmalarını mercek altına alıyor.

Özgün bir katkı olarak, bu inşa sürecinin dikotomi kurma, şablonlaştırma ve normatifleştirme olarak ifade edilebilecek üç yöntemsel tutuma dayandığını iddia ediyor.

Araştırma makalelerinin üçüncüsünü Müge Kantar Davran'ın "Tarım ve Orman Bakanlığına Bağlı Kadın Kooperatiflerinin Sürdürülebilirliğinin Dış ve İç Paydaşlar Açısından Değerlendirilmesi: Adana Örneği" makalesi oluşturuyor. Bu makale de bu sayımızda yer alan diğer araştırma makaleleri gibi gerçekçi bir bakış açısıyla kamu yönetimi alanına bakmayı öneriyor. Ancak bu makalenin *Publicus* açısından bir başka önemi daha bulunuyor. Çıkış sayısında yer alan "Amaç ve Kapsam" yazısında *Publicus*, hem interdisipliner hem de transdisipliner çalışmaları önemseydiğini, dergi sayfalarında kamu yönetimini merkeze alacak farklı disiplinlerden gelecek çalışmalara da yer vermeyi istediğini dile getirmişti. Ziraat Fakültesi çatısı altında kaleme alınan bu makale, *Publicus*'la birlikte kamu yönetimi alanının farklı disiplinlerdeki araştırma ve incelemelerle besleneceği kanalların açık tutulmaya devam edileceğini göstermesi açısından özel bir önem taşıyor. Kantar Davran, Adana ilini merkezde tutarak kadın kooperatifleri konusunda düzenlenen ulusal ve uluslararası çalıştay ve bilimsel toplantılardaki gözlem ve deneyimlerini kamu yönetimiyle bağ kurarak bir araştırma makalesiyle *Publicus*'un sayfalarına taşıyor. Kadın kooperatifleri alanında yeterince görünür kılınmamış ve incelenmemiş kırsal kadın kooperatiflerine yoğunlaşıyor, bu kooperatiflerin oluşum ve çalışmalarını belirleyen iç ve dış paydaşlara odaklanıyor. Kooperatif kurucu ortakları ile üyelerinin iç paydaşları oluştururken; bakanlık, başkanlık, belediye, valilik, ulusal ve uluslararası STK'lar ile üniversite gibi kamu kurumlarının dış paydaşları oluşturduğunu gösteriyor. İç ve dış paydaşları ayrıntılarıyla ele aldığı makalesinde, kırsal kadın kooperatiflerinin kentsel kadın kooperatiflerine kıyasla kamu kurumlarının daha fazla belirleniminde olduklarını ortaya koyuyor.

Araştırma makalesi bölümünün son makalesini ise Eda Mert ve Bulut Doğan'ın "Afet Yönetimi Bağlamında Sayıştay'ın Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nı Denetimi" adlı makaleleri oluşturuyor. Makale deprem başta olmak üzere sel, heyelan, kaya düşmesi gibi doğal afetlerden en çok etkilenen ülkelerden biri olan Türkiye'de afetlere hazırlık, risk azaltımı, müdahale ve iyileştirme faaliyetlerinin koordinatör kurumu olarak kurulan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nı (AFAD) konu alıyor. AFAD'ın faaliyet alanı içinde büyük miktarda kamu kaynağı kullandığını, bu nedenle kurumun hesap verebilirliği açısından Sayıştay denetiminin çok önemli olduğunu vurguluyor ve bu doğrultuda AFAD'ı konu alan Sayıştay düzenlilik ve performans bilgisi raporlarına odaklanıyor. Yazarlar, 2012-2023 yılları arasındaki 12 denetim raporunu inceleyerek, afet yönetimi açısından denetimin süreç yönetimine katkısını değerlendiriyor ve daha iyi bir yönetim için sunduğu imkanları tartışıyor.

Publicus, görüş ve araştırma makalelerinin yanında, ilk sayısından itibaren kitap incelemelerini de çok önemseyeceğini ve dergi sayfalarında bu makalelere de yer vereceğini söylemişti. Alanyazına ulusal ve uluslararası ölçekte yapılan çalışmaların düzenli şekilde takip edilmesi ve görünür kılınması, bu çalışmaların alana katkısının eleştirel çerçevede değerlendirilmesi ve alana katkı koymak isteyenlere örnek teşkil edecek şekilde paylaşılması açısından kitap incelemelerinin çok önemli olacağını dile getirmişti.

Bu sayıda, *Publicus*, iki kitap incelemesine yer veriyor. Bunlardan ilki, Tuna Çelik'in Anatoly Michailovich Khazanov'un *Göçebe ve Dış Dünya* kitabını konu alan "Göçebe ve Dış Dünya" makalesi. Antropoloji çalışmaları ekseninde erken dönem sınıflı toplum ve devlet oluşumunu konu alan Khazanov, bu iki olguyu göçebe toplumlar ve onların yerleşik toplumlarla kurdukları ilişkiler üzerinden ele alıyor. Olguları ağırlıklı olarak sosyo-ekonomik bağlam içinde değerlendirerek, göçebe toplumların nasıl yönetsel yapılar geliştirdiklerini inceliyor. Çelik, bu

özellikleri itibarıyla kitabı önemli bulduğunu, kamu yönetimi alanında özellikle köken araştırmaları açısından kitabın okunmasının ve incelenmesinin önemli olduğunu dile getiriyor.

Pınar Sarıgöl'ün "Felaketlerin Eşiğinde Kriz Müdahalesi ve Toplumsal Yeniden Üretim: Devlet, Halk ve Ötekiler" başlıklı makalesi ise, kitap incelemesi bölümünün ikinci makalesi. Sarıgöl, incelemesini henüz Türkçeye kazandırılmamış 2020 tarihinde yayımlanan Peter Illner'in *Disasters and Social Reproduction* (Felaketler ve Toplumsal Yeniden Üretim) kitabına dayandırıyor. ABD'de yüzyıl içinde ortaya çıkan dört önemli felaket olayını vaka olarak ele alan kitap, temel tezlerini bu vaka incelemeleri üzerinden çıkarmaktadır. Illner, devlet müdahalesinin yerini giderek kolektif dayanışmaya bıraktığı yüzyıl içinde devletin değişen rolünü görünür kılmakta ve bir tartışma eksenini sunmaktadır. Sarıgöl, Illner'in devletin felaketler karşısında toplumu ve özellikle de toplumun en dezavantajlı kesimlerini kendi dayanışma pratiklerini geliştirmek üzere yalnız bırakmasını yeni bir felaket yönetimi tarzı olarak tanımlamasını önemli bulmakta ve hem yöntemi hem de vaka detaylarıyla kitabı ele alıyor.

Publicus, son olarak bir etkinlik değerlendirmesine yer vererek Aralık sayısını kapıyor. Kamu yönetimi alanında gerçekleştirilen veya alanla dolaylı bağlantısı olan etkinliklere, alanın uzmanları eliyle sayfalarında yer vermeye çalışan *Publicus*, bu sayıda, 23 Kasım 2024 tarihinde Kamu Yönetimi Derneği tarafından çevrimiçi bir etkinlik olarak gerçekleştirilen "Yapay Zekâ ve Kamu Hizmetleri Çalıştayı"na yer veriyor. Songül Demirel Değirmenci'nin kaleme aldığı çalıştay değerlendirmesi, yapay zekâ gibi son yılların yükselen ve yaygın olarak ele alınmaya başlanan konularından birini, alanın uzmanlarının yer aldığı kapsamlı bir programla gündeme taşıyan ve tartışmaya açan Çalıştay'ın tüm detaylarına vakıf olmamızı sağlıyor. Sunum sunum ele alınan değerlendirme, Çalıştay'dan yola çıkarak, bizlere alanın

uzmanlarına ve çalışmalarına ulaşılabilecek bir yol haritası sunmuş oluyor.

Derginin yayıma hazırlanmasında görev alan Yayın Kurulu, editörler ve dizgi grubundan oluşan bütün yayın ekibi özenli değerlendirme ve çalışmalarıyla farklı türlerdeki makalelerden oluşan ve konularını çeşitlendiren *Publicus*'un ikinci sayısını okuyucuyla buluşturuyor. Önümüzdeki sayılarda alanın nitelikli ve yaratıcı çalışmalarla buluşması için adım adım istikrarlı, üretken ve sorumlu bir yayıncılığın altyapısını kuruyor. Yayın politikası ve kapsamıyla daha da görünür kıldığımız *Publicus* için önümüzdeki sayılarda farklı tür ve konularda makalelerinizi bekliyoruz.

Editör

Fatma Eda Çelik

EPHE / Université PSL, Fransa-Paris